

Hondsrug en Veenlanden

Editie 11, Jaargang 5, nummer 1

Halfparasieten

Stinzenplanten

Natuurmoment van Wietze Koops

Natuur- werkgroepen

Het Ven

Het ven ligt er mooi bij. Vanaf het pad kun je de plas nu goed zien omdat de waterstand hoog is. Binnenkort zullen er vier Drentse heideschappen rondom het ven gaan grazen. Eind februari, begin maart wordt een gebied van twee hectare met schrikdraad afgerasterd. Er komt een breed hek, zodat we met kruiwagens het gebied in kunnen. Daar waar de omheining komt, zijn bomen gemarkeerd. Voordat de omheining gemaakt wordt, wordt nog opslag van bomen verwijderd die te hoog is geworden. Schapen eten alleen de nieuwe uitlopers. Zij kunnen de vegetatie dan verder kort houden.

Jaap de Bruijn

Werkzaamheden bij Het Ven ©Jaap de Bruijn

Biodiversiteit in Valthe

Fiets of wandel eens door Valthe. Het begint op te vallen dat er vrij veel bloemenweides zijn. Niet alle grasperkjes worden meer strak gemaaid. Dit ten gunste van de biodiversiteit.

Hoe is dat zo gekomen en wat is de bedoeling?

Een aantal jaren geleden hebben inwoners van Valthe het initiatief genomen om een aantal gemeentelijke terreintjes anders in te richten. In overleg met de gemeente en met advies van Landschapsbeheer Drenthe zijn deze veldjes ingezaaid. Er zijn stinzenbollen gepoot, fruitbomen

Beleef de natuur

geplant en waardplanten neergezet. Dit initiatief is overgenomen door IVN Borger-Odoorn. Op drie plaatsen zijn informatiepanelen geplaatst en bankjes voor de passanten. En dat heeft weer geleid tot vragen van inwoners die in hun eigen tuin ook een bloemenweide wilden aanleggen. Ook dit is opgepakt door onze afdeling. Op de website werd informatie gegeven over hoe dit het beste kan en er werd een aanbod gedaan om geschikt inheems bloemenzaad te bestellen met maar liefst 20% korting. Inmiddels zijn er 90 bloemenweides aangelegd in particuliere tuinen waarvan 20 in Valthe. Deze actie wordt ook dit jaar weer voortgezet. Kijk voor alle informatie op onze website.

Onderhoud door Natuurwerkgroep Valthe

Eind vorig jaar zijn in Oud Valthe op gemeentegrond twee nieuwe bloemenweides aangelegd. Eerder dat jaar is een berm tussen een fietspad en een vlintenweg ingezaaid. Deze is voor het eerst gemaaid. Verder is het door de IVN Natuurwerkgroep Valthe e.o. een geadopteerd bosgebied tegenover de hunebedden de Tweelingen onder handen genomen. Paden zijn vrijgemaakt van overgroeïende braamstruiken en er is een aantal doorkijkjes gemaakt naar het omliggende land. Een verscholen bloemenweide is gemaaid volgens de sinusmethode (een deel laten staan voor de winter).

Nieuw initiatief

Opnieuw hebben bewoners het plan opgevat om een vrij grote bloemenweide aan te leggen. Nu in een nieuwer gedeelte van Valthe. Landschapsbeheer Drenthe is van plan om te onderzoeken wat het effect is van het aanleggen van een bloemenweide op de biodiversiteit. Hoeveel insecten zitten op een m2 gemaaid gras en hoeveel op een m2 bloemenweide.

En natuurlijk is de aanpak in Valthe een stimulans voor andere dorpen. Denk alleen maar aan het Natuurparkje Alinghoek in Drouwen.

Wandelen in Valthe en omgeving

Door Plaatselijk Belang Valthe zijn vier wandelroutes uitgezet en met paaltjes gemarkeerd. Er zijn vier afstanden. Een rode (4 km), een blauwe (8½ km), een groene (10 km) en een oranje (11 km). Alle wandelingen beginnen op het Perron bij het informatiepaneel tussen restaurant de Schuttershof en het oude stationsgebouw. Veel wandelplezier.

Jan Veldman en Frank Stoovelaar

ivn natuur
educatie
Borger-Odoorn

Hondsrug en Veenlanden

IVN Borger-Odoorn - 1-2021

2021: herkansing voor onze activiteiten?

Al het groen bruist de grond uit. Een week met sneeuw en ijspret was een cadeautje en de warmte die volgde was tegelijk bizar, ongekend, als heerlijk. In mijn tuin kwamen de krokussen bloeiend onder de sneeuw vandaan. Een sombere, natte winter in combinatie met de lockdown heeft ons behoorlijk op de proef gesteld. Maar was het altijd lente, dan zouden we er niet zo van genieten.

Afgelopen jaar was voor IVN Borger-Odoorn een jaar om nooit te vergeten. Niet vanwege de grote hoeveelheid leuke activiteiten, maar vanwege wat er allemaal niet door kon gaan. Toch was er ook reden voor een klein feestje: we zijn de grens van 100 leden voorbij! We groeien nog steeds en dat is heel mooi, want nieuwe leden brengen ook nieuw elan. We gaan dit jaar voor de herkansing met al onze activiteiten. We gaan zien wat wel kan, maar ik heb goede hoop! En ook zeker hoop op nieuwe ideeën waarop wordt gebroed. Om met Daniël Lohues te spreken: "as de kippen blieben leggen, kommen der kuukens uut de dop!"

Veel leesplezier en heel graag tot gauw!

Lidy Kuiper, voorzitter

foto © Eppo Karsijns

Inhoud

- 2 Natuurwerkgroepen
- 3 Voorwoord en colofon
- 4-5 Verslag plantenwerkgroep
- 6-7 Stinzenplanten
Natuurmoment van
Wietze Koops
- 8-9 Halfparasieten deel 2
- 10 Flora Natuurparkje Alinghoek
- 11 Activiteitenprogramma

Colofon

Voorzitter:

Lidy Kuiper

Secretaris:

Jos Vink

Penningmeester:

Jan Veldman

Lid:

Elsa Schepers

Redactie:

Jos Vink, Jan Veldman en

Jaap de Bruijn

Redactieadres:

**kopijivnborgerodoorn@gmail.
com**

Layout: **Lenie Doornkamp**

Fotografie in dit nummer:

Jos Vink, Jaap de Bruijn,

Lenie Doornkamp,

Koos Roggeveld

Foto's voor- en achterpagina:

Lenie Doornkamp/Jos Vink

(voorpagina)

Lenie Doornkamp (achterpagina)

Drukker: **Editoo B.V. te Arnhem**

Planten- werkgroep

AUTEUR: JOS VINK

Activiteiten van de plantenwerkgroep in de Mandelanden en het Lofargebied.

Mandelanden

Al sinds 2014 inventariseert onze plantenwerkgroep planten in de Mandelanden bij Borger. Uitgebreide verslagen staan op onze website. In het afgelopen jaar stelden we ons allereerst de vraag: Hoe gaat het met de gewone dotterbloem?

In 2018 werden de eerste dotters gevonden aan het begin van het Voorste diep. In totaal vonden we 17 exemplaren. In 2019 vonden we nog steeds de meeste planten in het zuidwesten van het terrein, meestal langs het diep maar nu ook in sommige slenken. Niet alleen het aantal groeiplekken was toegenomen ook vonden we veel meer exemplaren, ongeveer 156. In 2020 was het aantal groeiplekken opnieuw fors toegenomen. Ook vonden we veel meer planten. We telden 188 exemplaren. Dit geeft hoop voor de toekomst.

Opvallend is dat de vindplaatsen van de planten vooral langs het diep liggen. Het stromende water neemt de zaden mee naar stroomafwaarts gelegen plekken. In 2020 komen daar plekken bij die niet aan de beek liggen. De overstroming van het gebied in de winter heeft wellicht de zaden verder verspreid.

Ronde Zonnedaauw ©Jos Vink

©Jos Vink

Ontwikkeling andere plantensoorten dan dotters

In totaal hebben we in het gebied in de afgelopen zeven jaar 343 soorten waargenomen.

In het lager gelegen middendeel verschijnen de laatste jaren soorten die duiden op een dotterbloemhooiland. Ik noem moeraskartelblad, rietorchis en sterzegge. Over het voorkomen van de brede orchis die we eigenlijk ook verwachten is nog enige discussie.

Op afgeplagde delen aan de noordzijde groeit vanaf het begin moeraswolfsklauw. Nu zien we daar ook veel ronde zonnedaauw.

Een bijzondere soort, die duidelijk in aantal vooruit gaat is de grote boterbloem. We zagen deze soort voor het eerst in een sloot. Het betrof enkele tientallen exemplaren. In 2020 was dit aantal duidelijk toegenomen naar meer dan duizend. Ook is een tweede groeiplek gevonden met honderden exemplaren.

Ook zagen we in de afgelopen jaren enkele zeldzame soorten die met wetlandmaaiers meegekomen zijn. Dit geldt bijv. voor rode ogentroost en kleverige ogentroost.

Conclusie

We concluderen dat de ontwikkeling van de vegetatie in de Mandelanden in volle gang is. De eerste ontwikkelingen zijn erg hoopvol maar de afgelopen jaren is de invloed van (erg) droge zomers ook merkbaar. We konden met laarzen bijna overal komen en het gebied kriskras doorkruisen. Dat was de eerste jaren absoluut niet het geval.

ivn natuur
educatie
Borger-Odoorn

Lofargebied

In 2020 kwam een nieuwe uitdaging op ons pad. We mochten na het broedseizoen (15 juni) planten inventariseren in het mooiste deel van het LOFAR-gebied tussen Buinen en Exloo. Ons onderzoeksgebied ligt in de moeras- en schraalgraslandgedeelten aan de westzijde van het LOFAR-gebied.

De in het gebied zichtbare waterpartijen, die jaarrond onder water staan, hebben we alleen langs de oevers bekeken. Sommige delen van het terrein zijn zo ontoegankelijk dat ze zelfs met laarzen niet zijn te betreden zonder natte voeten te krijgen. Deze delen zijn in het algemeen zeer dicht begroeid met riet. Overigens een ideale broedplaats voor water- en moerasvogels, zoals de bruine kiekendief, de roerdomp en de waterral.

Bruine kiekendief man in het Lofargebied bouwt aan het nest.
©Lenie Doornkamp

Bijzondere soorten die we vonden in ons onderzoeksgebied

We noteerden tijdens onze tochten door het gebied in totaal 218 plantensoorten. Veel algemene soorten maar ook bijzonder soorten, Planten zijn, als je ze goed bekijkt allemaal mooi en bijzonder en daar genieten we van tijdens onze inventarisatierondes, maar natuurlijk ben je helemaal blij als je extra bijzondere soorten ziet. Verschillende soorten staan op de Rode lijst maar in ons gebied zijn ze soms zo algemeen dat ze voor ons niet meer bijzonder zijn. Dit geldt bijvoorbeeld voor moeraskartelblad. Tien jaar geleden alleen massaal aanwezig in het Reestdal. Ook de rietorchis zagen we zo massaal dat je niet meer kunt spreken van een zeldzame soort. Andere soorten zijn landelijk niet echt zeldzaam maar vinden wij extra bijzonder omdat ze dat voor Drenthe wel zijn. We zagen kleine zonnedauw, kamvaren, naaldwaterbries, moeraswespenorchis, rond wintergroen, moerasvaren, heeldbladjes, loos blaasjeskruid en moeraszoutgras.

Loos blaasjeskruid ©Jos Vink

Tot slot

We zijn dol enthousiast geworden van de flora in ons onderzoeksgebied. Bloemrijker kan de natuur vrijwel niet. Waar vind je orchideeën in zulke grote aantallen? En moeraskartelblad, dat was kortgeleden toch nog zeldzaam in Drenthe? We hopen dat het huidige beheer tot in lengte van jaren wordt voortgezet, want maaien blijft noodzakelijk op de kwetsbare schraalgraslanden. Nu is er al veel opslag van struiken, als die niet gemaaid worden ontstaat op korte termijn een moerasbos.

Planten onderzoeken ©Jos Vink

ivn natuur
educatie

Stinzenplanten

AUTEUR: KOOS ROGGEVELD

Stinzenplanten (ook wel eens foutief als stinsenplanten met een "s" geschreven) is een verzamelnaam voor een bijzondere groep verwilderende voorjaarsbloemen.

Herkomst van de naam

Het woord stinzenplant komt van het Friese woord stins, dat stenen huis betekent. Stins is een woord dat zowel in Nederland als in Duitsland gebruikt wordt om een burcht of een landhuis mee aan te duiden. Dit waren de woningen van adellijke of aanzienlijke heren, die dikwijls landgoederen bezaten. De elite had aardigheid aan het tuinieren überhaupt, en met 'exotische' planten in het bijzonder. Vanaf de 16e eeuw namen avonturiers allerlei voorjaarsbloeiers met opvallende bloemen mee van hun verre reizen. Om ze vervolgens te verkopen aan mensen die ze konden betalen: eigenaren van buitenplaatsen, kastelen en landhuizen. Op sommige buitens is het huis al verdwenen, maar bloeien de stinzenplanten nog ieder voorjaar. Ze verwilderen gemakkelijk. Overigens vinden we stinzenplanten ook in stadsparken, op begraafplaatsen, in notaristuinen, in pastoriestuinen en bij oude (rijke) boerderijen. In Groningen zijn stinzenplanten bekend van de borgen (bijv. Borg Verhildersum in Leens) en soortgelijke standplaatsen als hiervoor genoemd. In Drenthe is het park rond Dickninge bij De Wijk een befaamde groeiplaats.

Vingerhelmkruid ©Koos Roggeveld

Het woord stinzenplant is waarschijnlijk voor het eerst gebruikt door de heemkundige Jacob Botke (1877-1939) in historische beschrijvingen uit 1932 van stinzen, die hierbij geïnspireerd werd door de naam stinzeblomkes, die de bevolking van Veenwouden gaf aan Haarlems klokken-spel, dat daar rondom de Schierstins groeide. Na 1950 raakte de term ingeburgerd en werden stinzenplanten ook buiten Friesland gevonden, in Groningen bijvoorbeeld

(daar börgbloumkes genoemd), maar ook veel op de Utrechtse landgoederen. De term stinzenplant is toen ook buiten Friesland gebruikelijk geworden, voor het eerst in een publicatie uit 1957 van Jansen over de flora van een oude buitenplaats in Neerijnen.

De meningen over wat de definitie van een stinzenplant is zijn verdeeld en veranderen voortdurend. Dit komt omdat de eigenschappen qua verspreiding, door de jaren heen zijn veranderd. Onder andere door klimaatverandering. Een goed voorbeeld van een definitie is de volgende (volgens Hillegers, 1969 en ook: Londo en Leys, 1979): "Een soort die in zijn verspreiding binnen een bepaald gebied (vrijwel) uitsluitend beperkt is tot stinzen, buitenplaatsen, oude boerenhoeven, pastoriestuinen en aanverwante milieus zoals kerkhoven en oude stadswallen."

Krokus ©Koos Roggeveld

Kenmerken

1. Klein, fijn, kleurrijk en oersterk.

Stinzenplanten zijn vaak voorjaarsbloeiers die van februari tot begin juni vrolijk bloeien. Ze hebben een opvallende, kleurige bloevorm. Veel stinzenplanten zijn fijne kleine plantjes, die voortkomen uit een bolletje of wortelstokje. Een enkel plantje maakt op een erf niet snel indruk. De kracht ligt in de vaak massale aantallen waarin ze aangeplant zijn of zich door de decennia heen door spontane vermeerdering uitgebreid hebben. Enkele soorten zijn: sneeuwkllokje, sterhyacint, sneeuwroem, winterakoniet, krokus, lentekllokje, bosanemoon, gele anemoon, vingerhelmbloem, holwortel, zomerklokje, keizerskroon, boshyacint, wilde narcis, bosgeelster, kievitsbloem, knikkende vogelmelk, lelietje van dalen en gevlekte- en Italiaanse aronskelk.

Sommige soorten, zoals de vingerhelmbloem, komen van nature wel in Nederland voor. Door de aanplant buiten hun natuurlijke verspreidingsgebied kunnen ze als regionale stinzenplanten beschouwd worden. Een andere categorie, de Nederlandse stinzenplanten, komt van nature niet in Nederland voor, maar het areaal ligt meestal niet ver buiten de grenzen. Voorbeelden hiervan zijn de holwortel en de winterakoniet. Deze soorten verwilderen gemakkelijk in het stinzenmilieu. De laatste categorie zijn

de exotische stinzenplanten. Een voorbeeld hiervan is de keizerskroon, die oorspronkelijk uit Azië komt. Deze plant handhaaft zich wel in het stinzenmilieu, maar verspreidt zich niet verder.

Bosanemoon ©Koos Roggeveld

2. Bol, knol of wortelstok

Op een vroege bloei hebben ze zich aangepast door het voedsel in de winter op te slaan in een bol, knol of wortelstok. Zo hebben ze snel voedsel paraat en zijn ze in staat om het zonlicht dat nog tussen de kale takken van bomen door schijnt, op te vangen. Een groot deel van de stinzenplanten overwintert als bol. Denk hierbij aan de bostulp en het sneeuwklokje. Een ander deel overwintert als knol zoals de vingerhelmbloem. Of als wortelstok zoals de bosanemoon, de winterakoniet en het wit hoefblad. Stinzenplanten zijn dan ook vaak in halfopen bos te vinden, langs bosranden, in weiden op landgoederen en bij kerkhoven etc. De planten komen van nature voor in bossen, maar ook in berggebieden, waar ze geen of bijna geen struiken en bomen om zich heen hebben die het licht wegvangen.

Kievitsbloem ©Jos Vink

Natuurmoment

AUTEUR: WIETZE KOOPS

We wonen in een mooi dorp en de afstanden in het dorp zijn niet erg groot.

Toen we hier kwamen wonen hebben we besloten om binnen het dorp de fiets te pakken en niet de auto. Het is beter voor het milieu en de portemonnee en je ziet veel meer, tenminste als het nog licht is.

Het was die avond ongeveer kwart over tien en al donker. Ik was op de fiets op weg naar huis en was bijna thuis. Lantaarnpalen verlichtten het fietspad een beetje. Plotseling stak er een egel het fietspad over en verdween weer in de ruigten naast het pad. Maar goed dat het geen autoweg was, anders.....

Egel ©Lenie Doornkamp

Het maakte mij blij en ik moest denken aan een voorval enkele jaren geleden.

Om het plaatsen van een nieuw schuurtje mogelijk te maken, moesten er een paar boompjes en enkele struiken verwijderd worden. Bij die werkzaamheden kwam er plotseling een nest met vier jonge egeltjes te voorschijn. Het waren net vier stekelige tennisballen. Een beetje schuldig gevoel maakte zich in mij los.

Omdat het nest toen al verstoord was, heb ik het heel voorzichtig een paar meter verplaatst. Toen ik een paar dagen later weer keek waren de egeltjes verdwenen.

Ineens schoot het door mij heen.

Misschien was deze egel wel één van de vier kleintjes van een paar jaar geleden.

Ik zal het nooit weten.

Fietsen blijft leuk, ook in de avond.

Halfparasieten deel 2

AUTEUR: JOS VINK

Halfparasieten, profiteurs onder de planten

In het vorige nummer van ons tijdschrift schreef Jan Veldman over de grote ratelaar, de halfparasiet die we het vaakst tegenkomen in de natuurgebieden die we als plantenwerkgroep jaarlijks inventariseren.

Dit verhaal gaat over ogentroosten, die we gevonden hebben in de Mandelanden.

Ook dit zijn eenjarige halfparasieten waarvan de wortels water en zouten onttrekken aan o.a. grassen en zeggen. De Heukels' Flora plaatst de ogentroosten in de bremraapfamilie. Er worden drie geslachten onderscheiden. Strikt genomen is van de soorten die hierna aan de orde komen alleen de stijve ogentroost een echte ogentroost (*Euphrasia*). De kleverige ogentroost en de rode ogentroost zijn ingedeeld in andere geslachten.

Stijve ogentroost ©Jos Vink

Waar komt de naam vandaan?

'Oogkruid', is een beproefd geneeskrachtig kruid. Sinds de Middeleeuwen wordt ogentroost gebruikt om vele soorten oogproblemen en oogziekten te behandelen. Daar dankt het kruid zijn naam aan. Deze oude medicinale plant is populair in de volksgeneeskunde en bevat onder meer looistoffen, etherische olie en een aromatische stof genaamd aucubine. Deze stof heeft een anti-allergene werking.

Overigens geldt het bovenstaande verhaal alleen voor de soort die hoort bij het geslacht *Euphrasia*, de stijve ogentroost dus.

Stijve ogentroost

Dit is de soort die we op veel plekken in de Mandelanden en trouwens ook in Lofar gevonden hebben. Toch is deze plant in de Rode lijst aangeduid als gevoelig.

In Drenthe kwam de plant voor 1950 algemeen voor. Ook nu nog is Drenthe naast de duingebieden de plek waar je deze plant regelmatig tegenkomt, bijvoorbeeld tijdens een wandeling op een schelpenpad. Ook in de bermen van (half)verharde wegen door heide en hoogveengebieden zie je de soort regelmatig.

De stijve ogentroost is een laagblijvende eenjarige zomerbloei en gedijt goed in laagblijvende grasvegetaties. Bij ons vaak in de overgangsgebieden tussen heide en natuurlijk grasland. De plant verdwijnt op plekken waar sprake is van verzuring en vermesting (stikstof).

Thuis meer leren over natuur?

Surf eens naar de IVN Natuuracademie.

Daar vind je gratis podcasts, lezingen en cursussen over de natuur!

Er is bijvoorbeeld ook een cursus moestuinieren, waarin je stap voor stap in 16 filmpjes kunt zien waarop je moet letten om een succesvolle 'moestuinier' te worden.

Er zijn in de afgelopen tijd door het hele land heel veel online lezingen gegeven. Ook in Drenthe. Bijvoorbeeld tijdens de jaarlijkse bijeenkomst van de Werkgroep Florakartering Drenthe (WFD). Je kunt ze vinden op internet. Zie voor de links het Nieuwsbericht op de website (zie kader pagina 9)

ivn natuur
educatie

Rode ogentroost

Deze soort komt vooral in de duinen voor en in gebieden die voorheen onder invloed van zout water stonden, zoals het Lauwersmeer.

In 2016 vonden wij tijdens de jaarlijkse excursie in de Mandelanden een exemplaar van deze plant. Een zeer bijzondere vondst voor Drenthe. Volgens de Atlas van de Drentse Flora is deze soort in 1938 bij Buinen aangetroffen, daarna duurde het tot ver na de eeuwwisseling voordat de plant opnieuw in Drenthe opdook, o.a. bij de Reitma in Elp, in Kampsheide bij Rolde en in diverse andere natuurontwikkelingsgebieden. Het zaad waaruit deze planten zijn ontkiemd is waarschijnlijk meegekomen met maaimachines die eerder werden ingezet in het Lauwersmeer of één der waddeneilanden. Op de website Flora van Nederland is een plantenpaspoort van de soort opgenomen. Voor de soortbeschrijving verwijs ik graag hier naar (zie nieuwsbericht website)

Rode ogentroost ©Jos Vink

Vanaf dit nummer kunt u aanvullende informatie op de artikelen in het tijdschrift lezen op de website via een nieuwsbericht. Van daaruit kunt u eventuele links aanklikken.

Zie: iun.nl/afdeling/borger-odoorn

Kleverige ogentroost ©Jos Vink

Kleverige ogentroost

Op 18 juni vorig jaar vond ik in de Mandelanden deze voor Drenthe zeer zeldzame soort.

De halfparasiet is in 1933 voor het eerst in Nederland aangetroffen, maar pas in 1987 in Drenthe vastgesteld. Dit was in Assen bij de vijver van Van Boeyenoord. Na het verschijnen van de Atlas van de Drentse Flora in 1999 zijn tot nu toe verspreid over Drenthe zeven vindplaatsen gemeld (o.a. bij Oudemolen, Nijensleek, Coevorden, Emmen en Emmer-Compascuum) en nu dus in Borger. Ik vrees dat het een eenmalige vondst was. Kort na ontdekking (ruim voor de zaadzetting) is de plant gemaaid samen met talloze orchideeën en andere leuke planten (veel te vroeg naar mijn mening).

Flora Natuurparkje Alinghoek

AUTEUR: HINK BEEN EN LIDY KUIPER

Historie van het parkje

In Drouwen ligt een verassend stukje groen: het Natuurparkje Alinghoek. In 2019 nam IVN Borger-Odoorn, samen met bewoners het initiatief om van dit wat saaie stukje groen iets moois te maken, met als doel een bijdrage aan de biodiversiteit en de leefbaarheid van het dorp en ook om het toegankelijker te maken. Samen met Landschapsbeheer Drenthe en een prima medewerking van de gemeente hebben de vrijwilligers in korte tijd veel gedaan, zoals afplaggen, wilde bloemen inzaaien, bloembollen en fruitbomen planten en plaatsen van meubilair. Het beheer van het parkje ligt nu bij de bewoners. Zij zijn georganiseerd in een beheergroep.

Ingang Natuurpark Alinghoek ©Jos Vink

Toekomstplannen

Een deel van het parkje is afgeplagd en ingezaaid met wilde bloemen. De vrijgekomen grond ligt achter in het parkje op een bult. Deze bult is zeer voedselrijk en leent zich prima voor aanplant van een voedselbosje. Hiervoor ligt een prachtig ontwerp klaar. Op dit moment wordt gezocht naar financiering en als dat rond is, wordt dit in het najaar gerealiseerd. Een andere wens van de bewoners is nog om meer water in de poel vast te houden. Nu valt de poel in de zomer nog droog.

Reuring

De ontwikkeling en het beheer van het parkje leidt tot ontmoeting en verbinding in het dorp. De zeiscursus van Landschapsbeheer Drenthe in september 2019 was de start van een reeks gezellige natuurwerkdagen in het parkje. Behalve dat er gewerkt wordt in het parkje, wordt er ook gerecreëerd en biedt het een mooie plaats voor dorpsactiviteiten.

Het beheer

Het is nu heel spannend hoe de vegetatie zich gaat ont-

Geel walstro ©Jos Vink

wikkelen en welke dieren er zich gaan vestigen. Dat ligt voor een belangrijk deel aan het beheer. Het maaibeheer in het parkje is drastisch gewijzigd. Voorheen kwamen schapen in het najaar op dit terrein om een gedeelte van de vegetatie als voedselbron tot zich te nemen. Dit leidde tot vermessing. Nu wordt er in het najaar gemaaid door een boer uit het dorp, de bewoners hooien en de gemeente voert het maaisel af. Het is de bedoeling om in de toekomst over te gaan op zogenaamd sinusbeheer. Dit betekent dat er gemaaid wordt in slingers, dus niet alles in één keer. Dit is veel vriendelijker voor de aanwezige insecten.

Monitoring

Afgelopen jaar heeft er een inventarisatie plaatsgevonden van de flora. Er zijn 140 soorten waargenomen. Doordat het maaisel de afgelopen twee jaar is weggevoerd en er geen bemesting meer plaatsvond lijkt het erop dat geel walstro, grote pimpernel, blaassilene en wilde marjolein in aantal zijn toegenomen. Geel walstro is een waardplant voor o.a. de zeldzame walstropijlstaart, de kolibrievlinder en het klein avondrood. Deze nachtvlinders zijn dit jaar waargenomen in Drouwen. Door het opschonen van de wilgenopslag kregen bevertjes (leuk grasje), stijve ogen-troost, hazenpootje, grasklokje en het rapunzelklokje de gelegenheid zich verder te ontwikkelen. Enkele opmerkelijke soorten waren verder tarwe, erwt, struikhei (één polletje) en een wilde narcis. Een complete lijst van de gevonden planten staat op onze website.

Beventjes ©Lenie Doornkamp

Activiteitenprogramma 2021

AUTEUR: JOS VINK NAMENS DE ACTIVITEITENCOMMISSIE

Het is op dit moment nog erg twijfelachtig of we dit voorjaar met elkaar op stap kunnen in de natuur. Dit hangt helemaal af van de ontwikkelingen rond het coronavirus. Uiteraard houden ook wij ons aan de adviezen en gezien de samenstelling van ons ledenbestand zijn we extra voorzichtig. Of een excursie doorgaat hangt in de eerste plaats af van de vrijwilligers die de excursie begeleiden en uiteraard heeft het bestuur ook een stem.

Onderstaand programma is dus onder voorbehoud, maar wellicht is het goed om onderstaande datums toch alvast in de agenda te noteren.

Alle nu geplande activiteiten zijn in eerste instantie alleen voor leden. Uiteraard geldt dit niet voor de slootjesdag want jeugdleden hebben we niet.

Zaterdag 8 mei Plantjesruilmarkt van 10.00 tot 14.00 uur

De plantjesruilmarkt vindt dit jaar plaats op de groenstrook bij de Hofakkers in Borger en wordt georganiseerd door Desiree Bergsma en Hiltje Ramerman. Tijdens de ruilmarkt kunnen plantjes voor de sier- en moestuin worden geruid.

Zondag 9 mei: Vogelexcursie (dit is een dagexcursie)

De jaarlijkse vogelexcursie van onze IVN afdeling gaat dit jaar naar het beekdal van de Geeserstroom. Dit beekdal ligt in de driehoek tussen Gees, Nieuw Balinge en Meppen. In het gebied zien we meanderende stroompjes, bos en heidevel- den. Dit afgewisseld met open terrein en houtsingels. De excursie wordt begeleid door onze leden Roelof Manting en Gerard Middelkoop.

Dinsdag 18 mei Avondwandeling in het Natuurreservaat Exloërkijl, start 19.00 uur

Geert de Vries schreef in het vorige nummer van ons tijdschrift een prachtig verhaal over dit relatief onbekende natuurgebied in onze gemeente. We gaan onder leiding van IVN gidsen dit gebied nader verkennen

Vrijdag 28 en zaterdag 29 mei NL Doet, de grootste vrijwilligers actie van Nederland

Het Natuurparkje Alinghoek in Drouwen doet weer mee. Informatie bij Lidy Kuiper.

Zaterdag 26 juni Slootjesdag

Deze activiteit is bestemd voor kinderen en wordt begeleid door onze leden Alda Lesschen en Koos Roggeveld. We gaan kijken naar het leven in oppervlaktewater ergens in de gemeente (de plek is nog niet bekend).

Woensdag 14 juli: Struinctocht door de Mandelanden, start 19.00 uur

Deze excursie is langzamerhand een traditie. De Mandelanden is een echt struingebied. We zoeken kris-kras een weg door dit gebied en genieten van de rijke natuur. Onze natuurgidsen Wietze Koops en Jos Vink begeleiden de wandeling

Zaterdag 14 augustus: Fietstocht voor leden en hun partners

We fietsen van 11.00 uur tot 15.30 uur door een deel van de gemeente en lunchen onderweg bij Desiree Bergsma. Onze leden Desiree Bergsma, Hiltje Ramerman en Wietze Koops organiseren deze ledenactiviteit. De startlocatie is nog niet bepaald.

Zaterdag 18 september: Dagexcursie naar een Nationaal Park.

Programma nog niet bekend.

Eerste zaterdag van oktober t/m maart

Natuurwerkgroep 't Ven werkt aan het onderhoud van 't Ven bij Eesergroen (zie website).

Zaterdag ?? oktober: Paddenstoelen wandeling

We wandelen met paddenstoelenkenner Evert Thomas (boswachter van Staatsbosbeheer in het Hart van Drenthe).

Zaterdag 6 november Natuurwerkdag

Zoals gebruikelijk wordt op de eerste zaterdag van november de landelijke natuurwerkdag gehouden. De Natuurwerkgroep 't Ven en Valthe e.o. doen weer mee

Vrijdag 19 november: Filmavond in de filmzaal van het Hunebedcentrum

Dit jaar presenteren wij de Drentse Natuurfilm Habitat – Nationaal Park Drentsche Aa.

Dit is de nieuwste bioscoopfilm van Henk en Janetta Bos.

Beleef de natuur

Roodborsttapuit man met spin
Lofargebied ©Lenie Doornkamp